

V preteklosti so na Finskem za otroka posadili sveto drevo jerebiko. Jerebika, ki je rasla pred domačijo, je ščitila hišo in njene prebivalce. Če se je na svetem rodbinskem drevesu odlomila veja, sta se obetali bolezen ali smrt družinskega člana. Nekdaj so torej menili, da kakor se godi gozdu, se godi tudi ljudem. Pokojniki so se bili sposobni preobraziti v drevesa, kot na primer matere v karelijskih² pravljicah, ki v obliki dreves pomagajo hčerkam. Različice pripovedi o POVEZANIH USODAH DREVES IN LJUDI se pojavljajo v različnih kulturah in jeziki. Finsko izročilo, povezano z drevesi, je nemogoče ločiti od karelijskega, laponskega, slovanskega in baltskega izročila ter izročila nordijskih držav. Mitološke povesti iz finskega narodnega epa Kalevala in iz drugih ljudskih pesmi so povezane s kulturo kmetovalcev in naravnim gospodarstvom, v prav vseh obdobjih pa je bilo prisotno spoštovanje moči in lastnosti dreves.

Živi gozd so poseljevala najrazličnejša bitja: znano je bilo, da so drevesne, zemeljske ali vodne vile vplivale na duše ljudi in njihovo počutje. Številna bitja, vse od gozdnih in podzemnih škratev pa do prvih prednic živali, so izjemno spoštovala darove svojega okolja, brez katerih ne bi mogla preživeti. Po finskih ljudskih običajih je človek lahko zbolel, če se je prekršil zoper svoje okolje in s tem razjezil vile, ki so v njem živele – na primer gozdne vile. Naravno okolje samo po sebi sicer ni ne dobro ne SLABO – opisane težave je bilo mogoče pozdraviti spet v stiku z gozdom, vilami in drevesi.

Modrost preteklih rodov je zgoščena v svetih gozdovih, ki so jim rekli hiisi. Krščanstvo je demoniziralo te gozdove in ljudje so poimenovanje hiisi zato pričeli povezovati s podobo hudiča.

Zgodbe o ljudeh in domačih živalih, ki so se izgubili v gozdu, pričajo o njegovi nevarni plati. Človek se lahko v gozdu tako izgubi, da ne najde več poti nazaj in izgubi vez s svetom tistih, ki ga iščejo. Čas se za izgubljenega lahko celo ustavi: gozd okoli njega postane tih in tuj.

Tudi drugod poznajo strašljive zgodbe o časovnih zankah na naravnih krajih. Na Laponskem so nekateri izgubljeni v gozdu za vedno obtičali v svetu podzemnih škratev, kjer je vse obrnjeno na glavo. A po ljudskem izročilu se izgubljeni vendarle lahko reši iz gozda. To lahko stori na primer tako, da si obleke obrne od znotraj navzven in izgovori urok. TODA – kako se lahko rešimo potrošniške kulture, ki pogublja gozdove? Obseg sečnje dreves na svetu se še kar povečuje, čeprav že živimo podnebno katastrofo, ki med drugim prinaša orkane in vojne za vire. Poleg raznolikega življenjskega prostora bomo dokončno izgubili tudi vedenje o svoji dediščini, ki je vsebovano v zapuščini določenih okolij. SKUPNA USODA DREVES IN LJUDI danes dobiva povsem drug pomen. A kljub temu bodo zapuščena industrijska območja slej ko prej prerasle breze in topoli ...

V tej knjigi sva zbrali ljudske običaje, zgodovino in mitologijo, povezane z gozdom in najbolj pogostimi drevesi na Finskem, pa tudi na osebne zgodbe nisva pozabili. Za vsakega od osmih stripov v tej knjigi sva izbrali eno vrsto dreves, ki je razširjena na Finskem. A vseeno je nemogoče govoriti le o finskih ljudskih običajih, saj so zgodbe, miti in legende o gozdu in drevesih vedno potovali po svetu, živeli svoje življenje in se spreminjali. Nenazadnje se mitologije kultur z vsega sveta vedno prepletejo v enovito celoto – približno tako kot gozd. Ta preplet se bo razširil in zaščitil naš planet, pri čemer se ne bo oziral na omejitve, ki jih je postavil človek in ki v primerjavi z življenjem starodavnih dreves trajajo le trenutek. Zavedanje o tem, kako življenjsko pomembna je gozdna raznolikost, je naša skupna svetovna kulturna dediščina.

A LAHKO??
A LAHKO??

V TISTO
GOŠČAVO?

NAJ BO.
SAMO NE UMAŽITA SE.

V TISTEM GOZDU SE JE ŽE
VELIKO LJUDI IZGUBILO,
NISO JIH VEČ NAŠLI ...

JOJ, BABI,
TI IN TVOJE
ZGODBE!

ZDRAVO ZEMLJA, ZDRAVO GOZD,
ZDRAVO, ZLATI GOZDNI KRALJ!

NA POT DOGODIVŠČIN
ME POPELJI ...